

Beantwoording

Registratienummer:
20.096688

Onderwerp	Gebiedsontwikkeling Valkenburg
Indiener	De heren Van Geest (AWP) en Schols (50PLUS)
Datum vraag	1/14 december 2020
Datum antwoord	15 december 2020
Bron	Telefonische belronde, schriftelijk
Portefeuillehouder	Thea Fierens

Context

Vooruitlopend op de uitgestelde VV-opinievergadering over de gebiedsontwikkeling Nieuw Valkenburg (VV 16 december 2020) heeft de portefeuillehouder, mw. Fierens, contact gehad met fractievoorzitters en/of woordvoerders. Daaruit zijn verschillende vragen en voorstellen naar voren gekomen, die in het gesprek zijn afgehandeld of in de VV-behandeling worden meegenomen. De heren Van Geest (Algemene Waterschapspartij) en Schols (50PLUS) hebben ook schriftelijke vragen gesteld. Hierbij delen wij de beantwoording met alle VV-leden, ter informatie voor de VV-behandeling.

Vragen de heer Van Geest (AWP):

Vraag 1

Wat is de precedent werking van dit plan naar andere projecten van Rijnland. Zitten we ergens aan vast.

Antwoord

Er is geen precedentwerking. Het besluit voor Nieuw Valkenburg staat op zichzelf en heeft geen automatische doorwerking naar gebiedsontwikkelingen elders binnen Rijnland. Het is maatwerk, die telkens zelfstandige VV-besluiten over de rol van Rijnland.

Het voorliggende voorstel voor Nieuw Valkenburg is volledig gebaseerd op de visie uit het Coalitieakkoord en specifiek vastgestelde kaders door de VV).

Vraag 2

Waar gaat het afgekoppelde hemelwater heen? Wie betaalt de rekening?

Antwoord

Afkoppeling van hemelwater is de standaard in nieuwbouwwijken. Er wordt dus geen hemelwater meer afgevoerd via de riolering. Het afgekoppelde hemelwater gaat doorgaans naar het oppervlaktewater in de wijk en wordt via de boezem uiteindelijk afgevoerd naar zee.

Optie is ook om hemelwater lokaal te bufferen voor hergebruik. Dat kan op wijkniveau of op particulier terrein.

De kosten van afkoppeling hemelwater zijn voor rekening van de gemeente. De aanleg wordt gefinancierd uit de grondexploitatie van ontwikkelaars. Aanleg van buffervoorzieningen op particulier terrein is een particuliere afweging en zijn voor eigen rekening van de bewoners.

Vraag 3

Wat allemaal te doen met het vastgehouden grijze water? Waterpleinen? Etc.

Antwoord

Dat is nog onderwerp van verkenning en zal ook vorm krijgen bij de verdere uitwerking van de stedenbouwkundige plannen. Optie is om het gezuiverde afvalwater boven- of ondergronds te bufferen (eventueel in combinatie met opgevangen hemelwater) en te gebruiken voor bewatering openbaar groen en particuliere tuinen, bluswater e.d. Het kan ook worden hergebruikt als spoelwater voor het toilet in particuliere woningen. Er wordt ook nog onderzocht wat de mogelijkheden en voorwaarden zijn om het gezuiverde water te infiltreren in de duinen als aanvullende bron voor drinkwaterwinning.

We willen zoveel mogelijk voorkomen dat het gezuiverde grijze water via de boezem in het Valkenburgse meer terecht komt. Die willen we zo schoon mogelijk houden ivm recreatie, KRW-doelen en potentiële nieuwe bron voor drinkwater.

De waterpleinen, die regelmatig worden genoemd, zijn geen bestemming voor hergebruikt gezuiverd afvalwater. Waterpleinen zijn bedoeld als tijdelijke piekberging bij wateroverlast, zoals hoosbuien (voorbeeld in Rotterdam). Ook deze optie wordt nader met de gemeente verkend bij de uitwerking van het stedenbouwkundig plan.

Vraag 4

Kost het de inwoners extra geld?

Antwoord

Dat hangt af van de uiteindelijke sanitatie-oplossing. En dat is altijd een ketenoplossing van bewoners/ontwikkelaars, drinkwaterbedrijf, gemeente en waterschap tezamen.

Uitgangspunt is de meest voordelige maatschappelijke oplossing. Echter, iedere ketenpartner heeft specifieke wettelijke taak- en financieringsverantwoordelijkheden voor een deel van de ketenoplossing. Dat betekent dat de kosten van de verschillende oplossingen ook verschillend kunnen neerslaan bij de ketenpartners.

Het voorliggende concept uit het haalbaarheidsonderzoek vraagt nagenoeg geen directe extra investering van de wijkbewoners. De voorzieningen in de woningen zijn minimaal. Dat was ook één van de uitgangspunten voor het haalbaarheidsonderzoek.

Het is wel zo dat het voorliggende concept van nieuwe sanitatie een initiële extra maatschappelijke investering vraagt van verschillende betrokken partijen (totaal 14 mln extra). Ook van Rijnland, zoals de grijswaterzuivering (zie vraag 5). De rekening hiervoor komt via de belastingheffing uiteindelijk bij alle inwoners en bedrijven in ons gebied terecht. De meerkosten in de riolering (12 mln) worden gefinancierd uit de gemeentelijke rioolheffing of uit de grondexploitatie.

Er zijn echter ook alternatieve sanitatievarianten mogelijk, waarbij de kostenverdeling anders over de partners uitvalt o.b.v. ieders (wettelijke) verantwoordelijkheid. Dit is onderdeel van de verdere variantenstudie, die in de komende maanden zal plaatsvinden.

Vraag 5

Wat is het verschil in kosten voor Rijnland en inwoners tussen traditioneel zuiveren en gescheiden zuiveren?

Antwoord

De jaarlijkse extra exploitatiekosten voor gescheiden zuiveren (volgens uitgewerkt concept haalbaarheidsonderzoek) t.o.v. traditioneel zuiveren bedragen ca. 70.000,--. Over de gehele levensduurperiode van 30 jaar is dat ca. 2 mln. Dat is de basis voor de Rijnlandse bijdrage in de meerkosten (van afvalwaterzuivering) in het nieuwe sanitatieconcept.

Zie nadere specificatie in bijlage 3.

Vragen Schols (50Plus)

Vraag 6

Is de overdracht van het reglementair waterbeheer van het voormalig Marinevliegkamp Valkenburg van het Rijk aan Rijnland geen bevoegdheid van de VV? Volgens de Waterschapswet (art 77) is de regeling en bestuur ter behartiging van de in het reglement opgedragen taken een bevoegdheid van het Algemeen bestuur. Het kan dan wel passen in door Rijnland geformuleerd beleid, maar er is hier sprake van het toevoegen van een gebiedsdeel dat nog niet eerder tot de reglementaire taak van Rijnland behoorde.

Antwoord

De besluitvorming over de overdracht van het reglementair waterbeheer van een gebiedsdeel ligt niet bij een Rijnlands bestuursorgaan, maar bij Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland. De inhoudelijke waterstaatkundige voorwaarden waaronder overdracht plaatsvindt gebeuren in nauw overleg met Rijnland en zijn geheel gebaseerd op vastgesteld VV-beleid, namelijk de Keur en specifiek geformuleerd beleid.

Vraag 7

Citaat blz. 6, laatste alinea: Zuivering dicht bij de woningen en in kleinere clusters (ca. 300-500 woningen), waardoor het gezuiverde water direct kan worden gebruikt als zoetwaterbron in de openbare ruimte.

Heeft dit nog invloed op de benodigde bemalingscapaciteit voor het gebied? Er komt immers een stroom vrij, die anders via riool wordt afgevoerd!

Wat doet dit bovendien met de mogelijkheden om medicijnresten e.d. uit het afvalwater te verwijderen, voordat het weer in het watersysteem wordt teruggebracht?

En wat hebben we met betrekking tot kleinere (individuele) zuivering (IBA's) geleerd over effectiviteit van dergelijke zuiveringen?

Antwoord

Begrijpelijke vragen die onderdeel zijn van de variantenstudie die de komende maanden gaat plaatsvinden. Vooruitlopend daarop kan al wel het volgende worden gesteld:

- De hoeveelheid gezuiverd grijs afvalwater dat uiteindelijk op Rijnlands boezemsysteem wordt geloosd is hetzelfde bij één centrale wijkzuivering als bij verschillende kleinere zuiveringsoplossingen in de wijk. Dus geen invloed op de bemalingscapaciteit. Als het gezuiverde water wordt opgevangen in lokale buffers voor hergebruik, dan is er minder directe lozing op de boezem. Dat is echter een zeer geringe hoeveelheid in relatie tot de Rijnlandse boezembemalingscapaciteit.
- Verwijdering medicijnresten is het meest effectief bij de zuivering van geconcentreerd zwart afvalwater. Dat gaat sowieso niet plaatsvinden in kleine clusters van 300-500 woningen. Wel is een centrale wijkvariant nog optie in de te verkennen alternatieve varianten. Het uitgangspunt daarbij is, om medicijnresten zoveel mogelijk te verwijderen. En dat ze in ieder geval niet in schone kwetsbare delen van het watersysteem terecht komen, zoals in het nabijgelegen Valkenburgse meer.
- Rijnlands voorkeur gaat niet uit naar individuele afvalwaterzuivering, maar naar een centrale wijkunit met een minimale omvang. Dat biedt betere waarborgen voor een stabiele effluentkwaliteit en een doelmatig beheer.

Vraag 8

Citaat blz. 7: Draagvlak, waterbewustzijn, belevingswaarde:

De nieuwe sanitatie-oplossingen maken het besef bij bewoners groter van de impact van eigen afvalwater, maar ook van de waarde daarvan. Het is zichtbaarder, minder anoniemen letterlijk dicht bij huis. Het bewustzijn neemt vooral toe als bewoners direct profijt hebben van de opbrengst van het water. Hergebruik van effluent, energieopwekking,

maar ook de beleving van een groen helofytenveld in de woonomgeving dragen daaraan bij. En in het concept is uitgegaan van normale toiletten, wat bijdraagt aan de acceptatie door bewoners. Is dit niet een overschatting van de betrokkenheid/acceptatievermogen van de burger/bewoners?

Antwoord

Draagvlak onder bewoners zien wij niet als een vanzelfsprekendheid. Nieuwe sanitatie slaagt alleen als ook de toekomstige bewoners hierachter staan, want het vraagt ook ander gedrag. De gemeente en ontwikkelaars zijn hierin de gesprekspartners. Er is namelijk nog geen vertegenwoordiging van toekomstige bewoners. In overleg zijn we uitgegaan van betaalbare sanitatievoorzieningen, die geen afbreuk doen aan het comfort van bewoners (zoals een normaal spoeltoilet). Daar hoort echter ook bij dat bewoners bewust omgaan met (afval)water en bijvoorbeeld geen middelen gebruiken die het zuiveringsproces negatief beïnvloeden. Daarom blijven alle ketenpartners intensief samenwerken in de communicatie met (toekomstige) bewoners. Op die manier maken we hen bewust wat het betekent om in een duurzame woonwijk te wonen.

Vraag 9

Citaat blz. 9, punt 5: Voor de latere uitlegfases van de woonwijk (over ca. 8-10 jaar) lijkt warmte uit afvalwater (TEA) of uit oppervlaktewater (TEO) een betere oplossing vanwege de kortere afstand tot de woningen. Daarvan is Rijnland de bronhouder.

Is al uitgemaakt dat Rijnland daar bronhouder van is. In het stuk over aquathermie werd aangegeven dat dat nog een vraagstuk is.

Antwoord

Het bronhouderschap is geen vraagstuk: Rijnland is de bronhouder van zowel oppervlaktewater als afvalwater.

Het vraagstuk gaat over wie eigenaar is van het water en de warmte daarin. Daarvoor is bepalend wie eigenaar is van de asset, waarin het water zich bevindt. Op grond hiervan is Rijnland eigenaar van het afvalwater (en de warmte daarvan), zolang het in onze eigen zuiveringsassets zit. En de gemeente is dus eigenaar van het afvalwater, dat in het rioolstelsel zit.

Rijnland is echter geen eigenaar van oppervlaktewater en de warmte daarin. Water is van niemand en dus ook van iedereen. Een waterschap is wel de waterbeheerder. Vooral bij TEO zou een waterschap via een vergunningstelsel kunnen bepalen wie zich de warmte mag toe-eigenen als het waterschap dat niet zelf doet. De argumenten voor een vergunning zullen op de taken van het waterschap moeten passen. Zij kunnen bijvoorbeeld zien op waterkwaliteit, ecologie, of zuiveringsrendement.

Vraag 10

Blz. 10, 2e alinea: Waar staat eerder dat de vraag is of Rijnland mede-eigenaar wordt van het warmtebedrijf Nieuw Valkenburg. Behoort dat tot de taakstelling van Rijnland? Of is onttrekken van warmte slechts een vergunningplichtige handeling als Rijnland idd gezien kan worden als bronhouder voor warmte uit oppervlaktewater?

Antwoord

Het vraagstuk of Rijnland mede-eigenaar wordt van een warmte- en koudebedrijf is aangekondigd in paragraaf 1, vraagstuk besluit 2. Dit vraagstuk is verder uitgewerkt in paragraaf 5 en 6. Conform het voorgenomen beleid Nota aquathermie (VV 16 december 2020) vraagt het een maatwerkbesluit van de VV of Rijnland een ondernemende rol wil spelen. Voor Valkenburg is het voorstel om geen ondernemende rol te spelen en daarmee ook geen participant te worden van een warmte- en koudebedrijf. De overwegingen daarvoor zijn toegelicht in de nota. Rijnland kan ook volstaan met een vergunningverlenende/stimulerende rol door warmte uit waterbronnen beschikbaar te stellen.